

Adı: Sınıfı: 7/  
Soyadı: Numarası:

2025 – 2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI .....  
ORTAOKULU 7.SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ  
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI (SENARYO-6)

**Soru 1. (2x5=10 puan)**

Anayasamıza göre vatandaşların yerleşme ve seyahat özgürlüğü hangi istisnai durumlarda ve hangi haklı gerekçelerle kısıtlanabilir? 2 tane örnek veriniz.

**1.Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek**

**2. Suç işlenmesini önlemek**

**Soru 2. 2x5=10 puan**

Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında geçmişten günümüze kadar kullanılan araçlara 5 tane örnek veriniz.

- 1. Kil tabletler**
- 2. Papirüs ve parşömenler**
- 3. Kitaplar (yazma ve basma eserler)**
- 4. Matbaa**
- 5. İnternet ve dijital ortamlar (bilgisayar, veri tabanları)**

**Soru 3 2x5=10 puan**

A) Fatih Sultan Mehmet'in özel davetiyle İstanbul'a gelerek medresede dersler veren ve Ay'ın haritasını çizen, Osmanlı'da astronomi ve matematiğin gelişimini sağlayan Türk İslam bilim adamımız kimdir?

**Ali Kuşçu**

B) Artuklu sarayında çalışmıştır. Su saatleri ,otomatik makineler ve robot benzeri düzenekler yapmıştır .Hakkında bilgi verilen bilim adamının adını yazınız.

**Cezeri**

**Soru4. 2x5=10 puan**

A) Fizik, felsefe, astronomi, mantık, matematik ve daha birçok alanda önemli çalışmalar yaptı. En önemli iki eseri “Kitabü’ş-Şifa” (İyileşme Kitabı) ve “el-Kanun Fî’t-Tıb”dır.(Tıp Kanunu) Avrupa’da Avicenna olarak tanınmakta ve birçok eseri Latince olmak üzere çeşitli dillere çevrilmiştir.

Hakkında bilgi verilen Türk İslam aliminin adını yazınız.

**İbni Sina**

B) Matematik, coğrafya, astronomi ve tarih alanlarında çalışmalarda bulundu. Matematik alanındaki kitapları, Avrupa bilimini etkiledi. Cebir alanında yaptığı çalışmalardan dolayı “Cebirin Atas” lakabı ile tanındı. “0” rakamını aritmetiğe kazandırdı.

Hakkında bilgi verilen bilim adamının adını yazınız.

**Harezmi**

**Soru 5. (10 puan)**

Coğrafi Keşifler sırasında Macellan ve Del Kano'nun gemilerle sürekli batıya giderek başladıkları noktaya dönmeleri, Katolik Kilisesi'nin "Dünya düzdür" dogmasını nasıl çürütmüştür?

**Dünyanın yuvarlak olduğunu ispatlayarak**

**Soru 6. (10 puan)**

Matbaanın icadının ardından İncil'in yerel dillere çevrilerek kilise dışındaki sıradan halk tarafından da okunmasının, Avrupa'da din ve vicdan özgürlüğünün gelişimini (Reform) nasıl tetiklediğini açıklayınız.

**Matbaanın icadıyla birlikte İncil daha hızlı ve ucuz şekilde çoğaltılmış, Latince dışında Almanca gibi yerel dillere çevrilerek geniş halk kitlelerinin erişimine açılmıştır. Böylece insanlar, dinî bilgileri yalnızca kilisenin yorumuna bağlı kalmadan doğrudan kendileri okuyup anlamaya başlamıştır.**

**Soru 7. (3x5=15 puan)**

Osmanlı devletinde uygulanan toprak işleme sistemi olan tımar sisteminin faydalarından 3 tanesini yazınız.

**Vergiler düzenli olarak toplanmıştır.**

**Ülke bayındır (imar) hale getirilmiştir.**

**Devlete yük olmadan asker yetiştirilmiştir.**

**Toprak sürekli ekip-biçildiği için üretimin devamlılığı sağlanmıştır.**

**Soru 8. 3x5=15 puan)**

Üretim teknolojilerindeki gelişmelerin sosyal ve ekonomik hayata etkilerine 3 tane örnek veriniz.

**Fabrikaların yaygınlaşmasıyla üretim hızlanmış, ürünler daha ucuz ve ulaşılabilir hâle gelmiştir.**

**Tarımda çalışan insanların bir kısmı sanayi ve hizmet sektörüne yönelmiş, şehirleşme artmıştır.**

**Üretimin artmasıyla birlikte iç ve dış ticaret canlanmış, ülkeler arası ekonomik ilişkiler güçlenmiştir.**

**Soru 9. (10 puan)**

Aşağıda hakkında bilgi verilen sivil toplum kuruluşlarının hangileri olduğunu yazınız.

I- Kamu yararına çalışan yarı resmî kurumlardan biridir. Başlangıçta alkolle mücadele ön planda iken zamanla diğer bağımlılıklarla da mücadele etmeye başladı. Tütün ürünleri, uyuşturucu madde, kumar, teknoloji bağımlılığı ile mücadele etmektedir.

**Yeşilay**

II- Yoksul ve yetim çocukların eğitim ve öğretimine destek olmak amacıyla kurulmuştur. Günümüzde, anne ve babası olmayan çocukların öğrenim gördüğü; barınma, giyinme ve yiyecek ihtiyaçlarının karşılandığı bir sivil toplum kuruluşudur.

**Darüşşafaka**

*Başarılar  
Sosyal Bilgiler Zümresi*

**7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ**  
**2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU**  
**SENARYO 6**

| Öğrenme Alanı                | Kazanımlar                                                                                                                          | Soru Sayısı |
|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER | SB.7.3.4. Temel haklardan yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanması halinde ortaya çıkacak olumsuz durumlara örnekler gösterir. | 1           |
| BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM   | SB.7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler                                   | 1           |
|                              | SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.                              | 2           |
|                              | SB.7.4.3. XV-XX. yüzyıllar arasında Avrupa’da yaşanan gelişmelerin günümüz bilimsel birikiminin oluşmasına etkisini analiz eder.    | 1           |
|                              | SB.7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.                                                            | 1           |
| ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM   | SB.7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar                                         | 1           |
|                              | SB.7.5.2. Üretim teknolojisindeki gelişmelerin sosyal ve ekonomik hayata etkilerini değerlendirir.                                  | 1           |
|                              | SB.7.5.3. Kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına ve sosyal yaşamdaki rollerine örnekler verir.                     | 1           |